https://doi.org/10.65295/SZF.2026.2-2

DÚRÓ JÓZSEF[1]

Átalakulás vagy helycserés támadás? – A magyar pártrendszer a 2026-os választás tükrében

Transformation or a Swap of Actors? – The Hungarian Party System in Context of the 2026 Election

Absztrakt:

A 2026-os országgyűlési választás alapjaiban formálta át a hazai politikai erőviszonyokat. A tizenhat éve kormányzó Fidesz jelentős szavazatvesztésével párhuzamosan a Tisztelet és Szabadság Párt (Tisza) – a 2024-es EP-kampányban feltűnve – a korábbi ellenzéki és számos új szavazót integrálva kétharmados győzelmet aratott. Bár a Fidesz dominanciája megtört, kérdéses, hogy a rendszer megőrzi-e predomináns jellegét. E tanulmány a pártrendszer strukturális átalakulását vizsgálja, így a kampánystratégiák és egyéb hibák elemzése kívül esik a fókuszán. A fő kutatási kérdés a pártrendszer változására irányul. Ennek megértéséhez feltárjuk, mikor morzsolódott le a Fidesz 2022-es bázisáról nagyjából 600-700 ezer szavazó, és pontosan honnan érkeztek a Tisza támogatói. A szöveg elsőként az elmúlt másfél évtized pártpolitikai környezetét mutatja be, majd a Tisza felemelkedését, illetve a 2024-es EP- és önkormányzati választásokat elemzi, végül a 2026-os országgyűlési választás eredményeit és következményeit taglalja.

Kulcsszavak: pártrendszer, pártok, Fidesz, Tisza, választás

Abstract:

The 2026 general election has fundamentally reshaped the domestic political landscape. Alongside a significant loss of votes for Fidesz, which had governed for 16 years, the Respect and Freedom Party (Tisza) – emerging during the 2024 EP campaign – secured a two-third majority by integrating former opposition supporters and numerous new voters. Although Fidesz' dominance has been broken, it remains open whether the system will retain its predominant character. This study examines the structural transformation of the party system; therefore, analyzing campaign strategies and mistakes falls outside its focus. The primary research question addresses how the party system has changed. To understand this, we explore when roughly 600,000–700,000 voters drifted away from Fidesz's 2022

1 Egyetemi adjunktus, Budapesti Corvinus Egyetem (BCE) Politikatudományi Tanszék.

base, and precisely where Tisza's supporters originated from. The paper first outlines the political environment of the past decade and a half, followed by an analysis of Tisza's rise and the 2024 EP and local elections, to finish with the discussion of the results and consequences of the 2026 general election.

Keywords: party system, parties, Fidesz, Tisza, election

Bevezetés

A 2026-os országgyűlési választások alapvetően rendezték át a hazai politikai viszonyokat. Miközben a tizenhat éven át kormányzó Fidesz jelentős mennyiségű szavazatot veszített 2022-höz képest, az ellenzéki térfélen egy új szereplő, a Tisztelet és Szabadság Párt (Tisza) tört be a 2024-es európai parlamenti választások kampányába, majd a 2022-es összefogás szinte valamennyi szavazóját maga mögé állítva, illetve újakat is szerezve, kétharmados győzelmet aratott. Ezzel egyértelművé vált, hogy a Fidesz domináns pozíciója megszűnt a pártrendszeren belül, az azonban még kérdés, hogy az átalakult pártrendszer megtartja-e predomináns[2] jellegét. Sartori definíciója szerint predomináns pártrendszerről beszélhetünk, ha egy párt képes a mandátumok abszolút többségét megszerezni, egyedül kormányozni, és közben nem váltják le.[3] Sartori hangsúlyozta, hogy ez a konstelláció akkor jön létre, ha egy párt legalább három egymást követő választáson el tudja ezt az eredményt érni.[4]

Jelen tanulmány elsősorban a pártrendszer átalakulásával kíván foglalkozni, így a választási kampány elemzése, a pártok által elkövetett hibák, valamint a kampány stílusa nem tartoznak fókuszába. A fő kutatási kérdés, hogy hogyan változott a pártrendszer. Ehhez pedig – az eredmények ismeretében – két fontos további kérdést kell megválaszolni. Először is: mikor vesztette el a Fidesz azt a nagyjából 600-700 ezer szavazót, aki 2022-ben még őket támogatta? És vajon honnan jöttek egészen pontosan a Tisza szavazói?

2 Sartori 1976.
3 Uo. 127.
4 Uo. 198.

A fenti kérdések megválaszolása érdekében a tanulmány először rövid bevezetőt nyújt az elmúlt másfél évtized pártrendszeréről. Ezt követően a Tisza Párt berobbanását, az európai parlamenti és önkormányzati választások eredményeit elemzi. A harmadik rövid alfejezet a ciklus közepi voksolások pártrendszerre gyakorolt hatását tekinti át. Végezetül a 2026-os országgyűlési választás eredményeinek taglalása, illetve következményeinek bemutatása következik.

Mivel az EP-választást követően a közvélemény-kutatók soha nem látott módon széttartó adatokkal álltak elő, jelen tanulmány a 2026-os választások kapcsán legprecízebb becslést adó intézetek – 21 Kutatóközpont, Medián – adataival dolgozik. Hogy a szavazói tömegek mozgása érthetőbbé váljon, nem csupán a választási eredményekhez legközelebb álló becslésekkel, de kiemelten a teljes népességre vonatkozó adatokkal is számol. Emellett – szintén kutatási adatokat elemezve – az egyes szavazók preferenciaváltását is elemzi.

A magyar pártrendszer változásai

Jelen tanulmánynak nem célja a magyar pártrendszer 1990 utáni átalakulását részletesen elemezni. A pártrendszer rendszerváltást követő fejlődéséről sokan és kimerítően értekeztek. A fő trendek a következők: kétpólusúvá váló verseny, koncentráció (a nagyobb pártok szavazatarányának növekedése, az effektív pártszám csökkenése), a verseny egydimenzióssá szűkülése.[5] A 2010 utáni pártrendszer teljesen új helyzetet hozott létre: egyfelől a Fidesz domináns pozícióba került, másfelől pedig az ellenzéki térfél megosztottá vált, a kormánypárt kétosztatú ellenzékkel nézett szembe.[6]

A 2022-es parlamenti választás érdemben nem rendezte át a pártverseny logikáját. A Fidesz képes volt megtartani domináns pozícióját, miközben az ellenzék rendkívül széttagolttá vált. Noha a 2022-es választás előtt még kérdéses volt, hogy a Fidesz maga tekinthető-e domi-

5 Enyedi 1998; Tóth 2001; Soós 2012; Tóth–Török 2015.
6 Horváth–Soós 2015; Tóth–Török 2015; Csizmadia 2017; Horváth 2021.

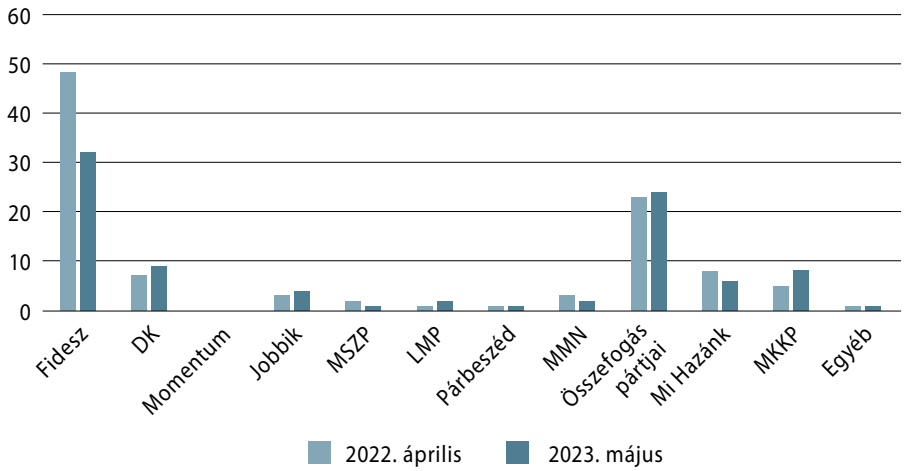
náns pártnak[7] egy predomináns pártrendszerben.[8] Ehhez a predomináns pártrendszer fennmaradása mellett a párt szavazóbázisának folytonossága is szükséges. 2022-re utóbbi is egyértelműen meglévőnek tekinthető, így a kérdésre a válasz: igen. A Mi Hazánk parlamentbe jutásával olyan értelemben is megosztottá vált a kormánnyal szembeni térfél, hogy a párt elutasít mindennemű együttműködést a többi ellenzéki párttal.

A választásokat követően a Demokratikus Koalíció igyekezett magát a legerősebb ellenzéki pártként pozícionálni. Dobrev Klára előretolásával a DK árnyékkormányt alakított, az ellenzék azonban nem tudta érdemben növelni a támogatottságát (1. ábra). Az adatokból látható, hogy az összefogás listájának pártjai nem tudtak új szavazatokat szerezni a választást követő első évben annak ellenére sem, hogy a Fidesz tábora jelentősen zsugorodott. A kormánypártok szavazóinak elbizonytalanodása további kutatásokat igényel, de minden bizonnyal szerepet játszott benne a rekordmagas infláció és a gazdasági növekedés hiánya. Okkal feltételezhető tehát, hogy a Fidesz 2026-os belföldi szavazatszáma – mintegy 2,3 millió fő – nagyjából a választást követő hónapokban zsugorodott ekkorára, s innen már nem is bírta kimozdítani a párt kampánygépezete.

Ez egyébként egybevág Szabó azon megállapításával, hogy a Fidesz mag- és gyűrűszavazói a 2022-es választáson a párt bázisának háromnegyedét tették ki, egyenegyede pedig a legkönnyebben lemorzsolódó réteg volt.[9] Vélhetően pontosan ez a peremszavazói csoport – vagy legalább egy jelentős részük – hagyta el a kormánypártokat a 2022-es választást követően. Amennyiben megnézzük a belföldi szavazatszámokat, hasonló megállapításra juthatunk: 2022-ben 2,8 millió szavazója volt a Fidesznek, míg 2026-ban már csak 2,175 millió.

7 Horváth 2021, 179.
8 Sartori 1976.
9 Szabó 2022, 36.

1. ábra: Az egyes pártok támogatottsága a 2022-es választások előtti utolsó mérésen és 2023 májusában a teljes népességben, a Medián mérése szerint[10]

Forrás: A Medián adatai (Vox Populi) alapján saját szerkesztés

A Fidesz fokozatos jobbra mozdulása[11] a Mi Hazánk növekedési potenciálját korlátozta be a választás után. Mindez konkrét intézkedésekben is megvalósult (pl. a szívhangrendelet vagy a fővárosi önkormányzati választási rendszer arányossá tétele), de kommunikációs elemekben is találunk hasonlóságokat (bevándorlás, szuverenitás). Az összefogás pártjaival való elégedetlenség már a 2021-es előválasztás idején láthatóvá vált, amikor is a fiatalok – akik hagyományosan sokkal impulzívabb módon adják le voksukat – nagy számban szavaztak a pártonkívüli, egyfajta protestjelöltként megjelenő Márki-Zay Péterre. És ezt az elégedetlenséget szemlélteti a fenti ábra azon adata is, amely a Magyar Kétfarkú Kutya Párt (MKKP) támogatottságának növekedését mutatja: 2023 májusára a teljes népesség 8 százaléka – bő félmillió választó – mondta azt, hogy a viccpártra adná voksát.

10 Valamennyi közvélemény-kutatási adat a Vox Populi adatbázisából származik.

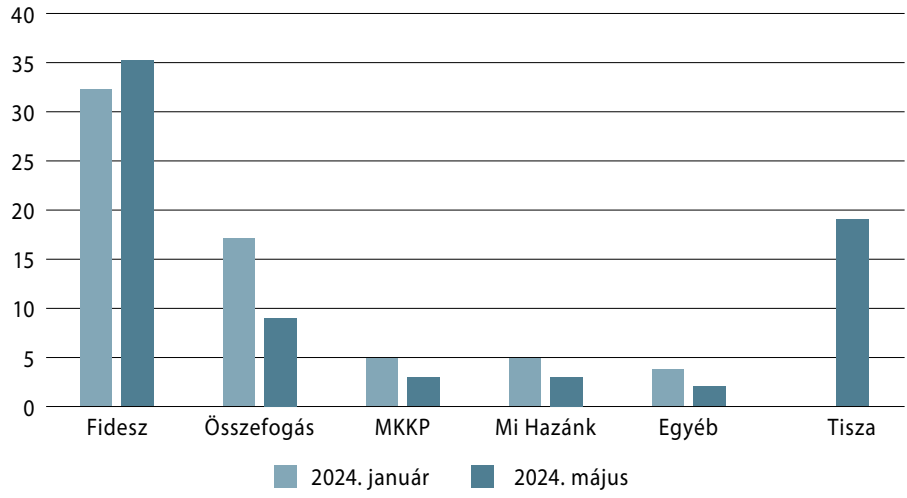
11 A folyamatot a törvényalkotáson keresztül elemzi: Molnár 2024.

A 2024-es önkormányzati és EP-választás

A 2024-es év alapjaiban rendezte át a bő tizenöt éve – logikáját tekintve – változatlan formában meglévő pártrendszert. A 2024 februárjában kirobbant kegyelmi botrányt követően az akkor illetékes igazságügyi miniszter férje, Magyar Péter – aki maga is a kormányhoz kötődő holdudvarban töltött be pozíciókat – előbb interjút adott a Partizánnak, majd bejelentette, Talpra Magyarok! néven indít mozgalmat.[12] Később azt is jelezte, indulni kíván a közelgő európai parlamenti választásokon. Mivel nem volt elegendő ideje bejegyeztetnie új pártot, egy már létező – ám választáson soha még csak jelöltet sem állító – tömörüléssel, a Tisztelet és Szabadság (Tisza) Párttal egyezett meg.[13]

Magyar Péter radikális kormánykritikájával rövid időn belül képes volt az ellenzéki szavazók jelentős részét maga mögé állítani. Ez pedig már a kampány során a parlamenti ellenzéki pártok támogatottságának visszaeséséhez vezetett (2. ábra). Jól látható, hogy a 2022-es összefogás

2. ábra: Az egyes pártok támogatottságának alakulása az EP-választás kampánya előtt, illetve annak végén a teljes népességben, a 21 Kutatóközpont adatai szerint

Forrás: A 21 Kutatóközpont adatai (Vox Populi) alapján saját szerkesztés

12 Hirado.hu 2024.
13 Cseke 2024.

hat pártjának összesített támogatottsága jelentősen visszaesett, de az MKKP, sőt a Mi Hazánk is veszített szavazókat a kampány során.

A választási eredmények végül nem cáfoltak rá a mérésekre: a Tisza képes volt a legnépszerűbb ellenzéki párttá válni, a teljes választókorú népesség szavazatainak közel 20 százalékát, az érvényes szavazatoknak pedig közel 30 százalékát szerezte meg. Mindeközben a parlamenti ellenzékből a DK–MSZP–Párbeszéd közös lista és a Mi Hazánk tudott mandátumot szerezni a strasbourgi székhelyű testületben. Mindemellett a választási részvétel mind európai parlamenti, mind önkormányzati voksolás terén kiemelkedően magasnak (59,46 százalék) bizonyult.

1. táblázat: A 2019-es és 2024-es EP-választás eredménye[14]

Lista	2024-es választás			2019-es választás		
	Szavazat-szám	Szavazat-arány (%)	Mandátum	Szavazat-szám	Szavazat-arány (%)	Mandátum
Fidesz–KDNP	2 048 211	44,82	11	1 824 220	52,56	13
Tisza	1 352 699	29,60	7	–	–	–
DK–MSZP–P*	367 162	8,03	2	786 632	22,67	5
Mi Hazánk	306 404	6,71	1	114 156	3,29	0
Momentum	169 082	3,70	0	344 512	9,93	2
MKKP	163 960	3,59	0	90 912	2,62	0
Jobbik	45 404	0,99	0	220 184	6,34	1
LMP	39 646	0,87	0	75 498	2,18	0
Egyéb párt	77 052	1,69	0	14 452	0,42	0
Összesen	4 569 620	–	21	3 470 566	–	21

* 2019-ben a DK 557 081, az MSZP–P pedig 229 551 szavazatot kapott.
Forrás: NVI 2019; 2024

Az eredményekből jól látszik, hogy a Tisza a kezdeti időszakban elsősorban az ellenzéki szavazókat volt képes felszívni. Ennek egyik fő oka lehet, hogy ezek a szavazók már a korábbi kampányok során olyan üzeneteket kaptak az ellenzéki pártoktól, hogy a politikai nézeteiktől függetlenül az Orbán-kormány leváltására szavazzanak. Így nem túl meglepő, hogy a Fideszéhez egyébként sok tekintetben hasonló szakpolitikai profillal (Ukrajna, migráció, családtámogatás) fellépő, de a kormányt radikálisan támadó Magyar Péter is képes volt maga mögé felsorakoztatni számos olyan szavazót, aki a 2022-es parlamenti választáson

14 Nemzeti Választási Iroda (továbbiakban: NVI) 2019; 2024.

még a parlamenti ellenzéki pártok egyikére szavazott. Ezzel ismét bebizonyosodott, hogy hosszú távon identitás nélkül nem lehet egyben tartani választókat.[15]

Az önkormányzati választás eredményei is tanulságosak a pártrendszer átalakulása szempontjából, ezen ugyanis a Tisza csupán rendkívül korlátozott mértékben indult el (önálló fővárosi közgyűlési lista, illetve ennek érdekében a szükséges minimális három helyett négy kerületi polgármesterjelölt). A megyei jogú városok terén a Fidesz elvesztette Győrt – itt a korábbi fideszes polgármester, Borkai Zsolt is ráindult a kormánypárti jelöltre –, Szolnokot és Nagykanizsát. Sikerült viszont megnyernie Miskolcot, Egert, Salgótarjánt és Baját. A fővárosi kerületek közül az I. (ezt a Fidesz visszaszerezte) és a XII. (ezt a Kutya Párt nyerte meg) cserélt „gazdát". A Fővárosi Közgyűlés átalakított választási rendszerében a Fidesz–KDNP (28,69 százalék) csak minimális különbséggel előzte meg a Tisza (27,34 százalék) listáját. A baloldali ellenzéki lista (DK–MSZP–P) ugyan harmadik helyen végzett, eredményük (16,62 százalék) azonban egyértelműen csalódás volt. A Vitézy Dávid által alapított – és az LMP támogatását is élvező – lista a szavazatok bő tizedét (10,15 százalék) szerezte, s bekerült az MKKP (7,89 százalék) is. Nem így a Momentum, amely néhány szavazattal az 5 százalékos választási küszöb alatt maradt, ami komoly veszteséget okozott a politikai hátországában.

Az összesített szavazatszámokból (megyei jogú városokban a polgármesterjelöltek szavazatszámai, azokon kívül a megyei közgyűlések listáira adott szavazatok) az is látszik, hogy a Fidesz nagyjából azt a szavazatmennyiséget szerezte vidéken, amit az EP-választásokon. Nem ez látszik viszont az ellenzéki térfélen: az összefogás pártjai alig 40 százalékát kapták az EP-választáson az önkormányzati szavazatmennyiségnek, a Mi Hazánk esetében pedig szintén megdöbbentő számok vannak: a radikális jobboldali párt eredménye az önkormányzati választásokon országosan – a főpolgármesteri eredménnyel együtt – is 12 százalék feletti volt. Ez egyben azt is jelezte, hogy 2024-ben létezett nagyjából 200-250 ezer olyan Tisza-szavazó, akinek a másodlagos preferenciája a Mi Hazánk volt, hiszen míg az EP-választáson a Tisza listájára voksoltak, az ugyanazon a napon tartott önkormányzati voksoláson

15 Gazsó–Stumpf 1995.

a Mi Hazánk megyei közgyűlési listáját vagy megyei jogú városokban és Budapesten a radikális jobboldali párt (fő)polgármesterjelöltjét támogatták. Hogy ezek a választók a Fidesztől szakadtak-e le 2022 után, vagy a Jobbik törzsszavazóit alkották korábban, további kutatásokat igényel.

A Tisza végül akkora áttörést ért el, amire valószínűleg maga a párt sem számított. A fővárosi közgyűlési listán és az EP-listán szereplők szinte mindegyike mandátumot szerzett, alig tudták a megszerzett helyeket képviselőjelöltekkel feltölteni. A párt berobbanása egyben a Magyar Péter által „óellenzék" néven aposztrofált – a 2010 utáni politika ellenzékeként funkcionáló – pártok szinte teljes összeomlását is elhozta, és szavazatarányát tekintve a Fidesz leggyengébb EP-választási eredménye lett.

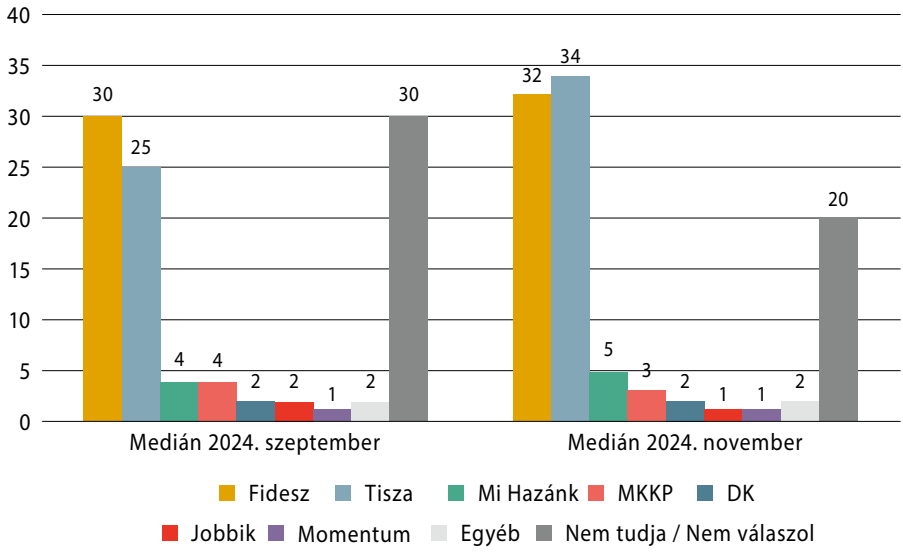
A pártrendszer átalakulása

A 2024-es EP-választásokat követően a Tisza a Mi Hazánkat leszámítva valamennyi ellenzéki párt szavazóját szinte teljes egészében felszívta. Leginkább látványosan a Momentum és a Jobbik esett vissza elsőként, noha a DK sem tudta a korábbi eredményeit megismételni. A 2026-os választások eredményét legpontosabban mérő közvélemény-kutatók – 21 Kutatóközpont, Medián – adatai szerint 2024 őszére a Tisza átvette a vezetést a Fidesz előtt (3. ábra). Az is jól látható, hogy nem a Fidesz támogatottsága kezdett csökkenni – az nagyjából megmaradt a 2023-ban beállt szint körül. A Tisza viszont a 2022-es összefogás pártjainak kárára tudott növekedni, illetve jelentősen csökkent a bizonytalanok/válaszmegtagadók száma is. Kérdés, hogy a 2022-ben Fideszt támogatók, ám a választás után elbizonytalanodók közül mennyien voksoltak végül Magyar Péter pártjára.

A Tisza szavazóbázisának összetétele tekintetében hasonló következtetésre jutott a 21 Kutatóközpont 2025 nyarán végzett felmérése.[16] E szerint a Tisza nagyjából 200-250 ezer szavazót tudott a 2022-es Fidesz-bázisból kihasítani, miközben rengetegen (mintegy félmillióan) vallották magukat bizonytalannak. Magyar Péter pártjának szavazói

16 21 Kutatóközpont 2025.

3. ábra: Az egyes pártok támogatottsága a teljes népességben a Medián 2024. szeptemberi és novemberi mérései szerint

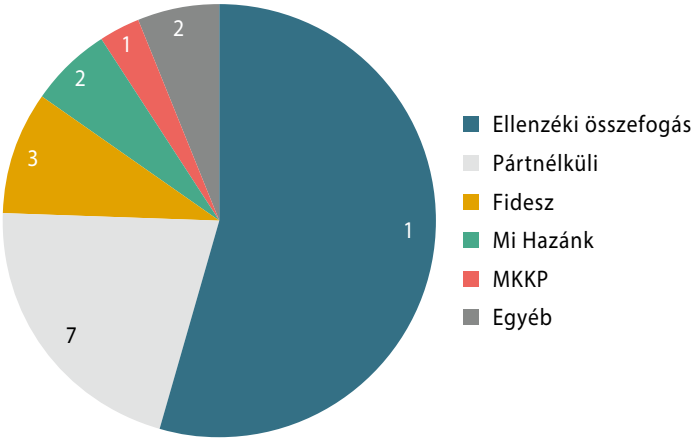

Forrás: A Medián adatai (Vix Populi) alapján saját szerkesztés

döntően – de nem kizárólag – a 2022-es összefogás szavazóiból kerültek ki, ugyanakkor rengetegen voltak olyanok, akik a 2022-es választáson nem szavaztak (nagyságrendileg 500-600 ezer választóról beszélünk). Emellett a Mi Hazánktól is százezer körüli szavazót tudott az újonnan feltűnt párt szerezni, ezeket azonban még az EP-választás előtt (4. ábra).

Az adatokból az is kitűnik, hogy az ellenzéki összefogás szavazóinak bő háromnegyede ment át a Tisza Párthoz, miközben a Fideszből „csak" minden 10-11. választópolgár. Érdekes viszont, hogy a Mi Hazánk 2022-es bázisának nagyjából harmada is Magyar Péter pártjára szavazott volna 2025 nyarán, ami csaknem 110 ezer szavazót jelent. A Kutya Párt saját táborának közel fele kezdte támogatni az új erőt, ami jelzi az MKKP protest jellegét is.

4. ábra: A Tisza szavazóinak 2022-es pártpreferenciája a 21 Kutatóközpont 2025. nyári kutatása alapján[17]

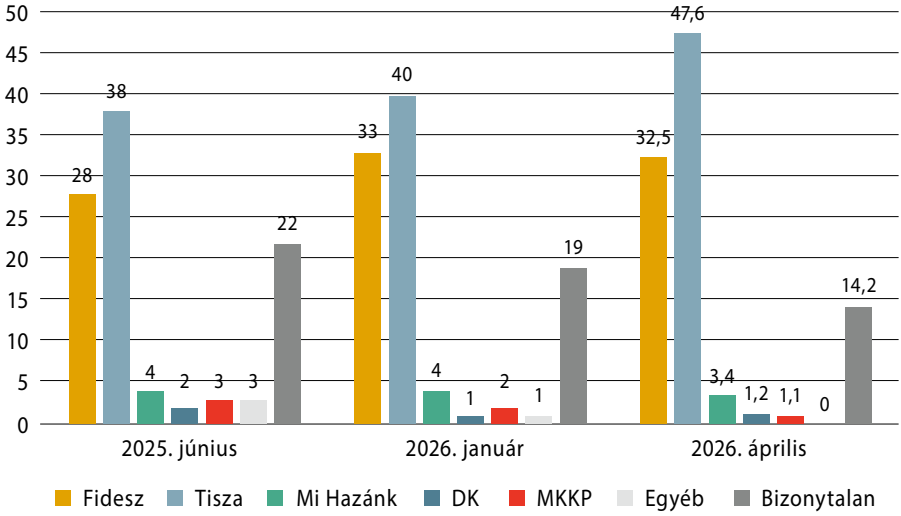
Megjegyzés: a számok a teljes népességre vonatkozó százalékok.
Forrás: 21 Kutatóközpont 2025

2025 nyarától egyértelműen az látszik, hogy az erőviszonyok nagyjából kialakultak (5. ábra). A választási kampány során az egyetlen érdemi változás az volt, hogy a Tisza képes volt olyanokat is mozgósítani, akik korábban még soha nem szavaztak. Az összefogásban részt vevő pártok legtöbbje – Momentum, MSZP, LMP, Párbeszéd – bejelentette, hogy nem indul a voksoláson, s hasonlóan tett Vona Gábor, valamint Márki-Zay Péter pártja is – bár erősen kétséges, hogy ezek a tömörülések el tudtak-e volna indulni egyáltalán. Ez a visszalépés és a szavazók áramlása a Tisza felé fokozta a DK-ra és az MKKP-ra nehezedő nyomást. Mindkét párt ellenállt, előbbi baloldali jellegét igyekezett hangsúlyozni, utóbbi pedig maga is meglehetősen ellentmondásos kommunikációjával gyengítette tovább pozícióit. A Jobbik végül indult, de nem tudott listát állítani.

Amennyiben a választási eredményhez legközelebb eső becsléseket (6. ábra) tekintjük végig, ott is hasonló trendeket tapasztalhatunk. Gyakorlatilag kimondható, hogy a választási kampány érdemben nem változtatott a pártok támogatottságán. A DK és a Kutya Párt megmaradt szavazóinak döntő részét is felszívta a Tisza, amely az Orbán-rendszer

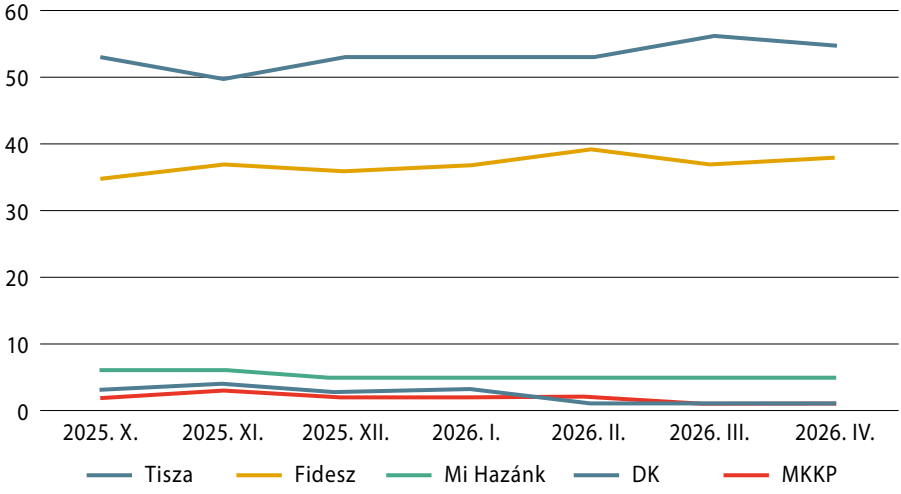
17 21 Kutatóközpont 2025.

5. ábra: Az egyes pártok támogatottsága a teljes választókorú népességen belül, a Medián mérései szerint

Forrás: A Medián adatai (Vox Populi) alapján saját szerkesztés

6. ábra: Az egyes pártok támogatottságának alakulása a választási eredményhez legközelebb álló becslés alapján, a 21 Kutatóközpont mérései szerint

Forrás: A 21 Kutatóközpont adatai (Vox Populi) alapján saját szerkesztés

leváltásának üzenetével képes volt maga mögött felsorakoztatni a Mi Hazánk elkötelezett szavazóin kívül szinte mindenkit, aki a kormány leváltását kívánta elérni. Mivel a végső belföldi részvételi arány végül picivel 80 százalék alatt maradt, a teljes népességben mért adatok is viszonylag pontosnak bizonyultak. Ez pedig arra enged következtetni, hogy a januári mérések sem tekinthetők problémásnak, tehát a frontvonalak már akkor nagyrészt beálltak, érdemben csak a Tisza tudott – minimálisan – növekedni.

A választási eredmények értelmezése

A 2026-os országgyűlési választások húsz esztendő után az első olyan voksolást hozták, amelyet nem a Fidesz–KDNP pártszövetség nyert meg. A Magyar Péter vezette Tisztelet és Szabadság Párt a szavazatok több mint 53 százalékát kapta, amivel kényelmes kétharmados mandátumtöbbséget szerzett. A közel 80 százalékos részvétel példátlanul magas az 1990 utáni magyar politikatörténetben, miközben az országot tizenhat évig kormányzó pártok támogatottsága az ezredforduló óta először nem érte el a 40 százalékot. 2002-höz és 2022-höz hasonlóan ismét mindössze három lista tudta átlépni az ötszázalékos küszöböt (2. táblázat), noha ezúttal ez – akárcsak 2002-ben – kilenc helyett négy parlamenti frakció megalakulását eredményezte. Új jelenség, hogy a magyar parlamentből eltűntek mind a magukat baloldaliként, mind pedig a liberálisként definiáló pártok, s három jobboldali tömörülés jutott az Országgyűlésbe. A Tisza esetén ezt támasztja alá, hogy a pártot erősen kezében tartó Magyar Péter magát konzervatívnak írja le, s a Chapel Hill Expert Survey[18] is a jobbközép pozícióba helyezi a pártot. Emellett az Európai Parlamentben is a jobbközép tömörüléseknek otthont adó Európai Néppárt (EPP) csoportjához csatlakoztak.

18 Rovny et al. 2025.

2. táblázat: A 2022-es és 2026-os országgyűlési választások végeredménye[19]

Lista	2026-os választás			2022-es választás		
	Szavazat-szám	Szavazat-arány (%)	Mandátum	Szavazat-szám	Szavazat-arány (%)	Mandátum
Tisza	3 385 890	53,18	141	–	–	–
Fidesz–KDNP	2 458 337	38,61	52	3 060 706	54,13	135
Mi Hazánk	358 372	5,63	6	332 487	5,88	6
DK	70 298	1,10	0	1 947 331	34,62	57
MKKP	51 965	0,82	0	185 052	3,29	0
MNOÖ			0			1

Forrás: NVI 2022; 2026

Amennyiben azt vizsgáljuk, hogy a belföldi, választásra jogosult teljes népesség hány százaléka szavazott az egyes listákra, azt tapasztaljuk, hogy a Tisza korábban soha nem látott mértékű szavazatmennyiséget volt képes begyűjteni. Ezen csoporton belül a szavazatok 43,84 százalékát (bő 3,3 millió szavazó) kapta, míg a Fidesz–KDNP 28,56 százalékot. A Mi Hazánk eredménye e téren 4,64 százalék, míg a DK 0,92, a Kutya Párt pedig 0,67 százaléknyi voksot kapott. Összevetve ezeket a számokat a 3. és 5. ábra adataival azt láthatjuk, hogy a frontvonalak egyetlen tekintetben változtak az EP-választás és az országgyűlési voksolás között: a Tisza képes volt nemcsak az összefogás pártjainak szinte teljes szavazóbázisát felszívni, de a bizonytalanok közül is rekordszámú szavazót elvinni. Hogy ezekből korábban hányan szavaztak a Fideszre, nagy kérdés. A 21 Kutatóközpont 2025. nyári adatai alapján Magyar Péter pártja csupán 200-250 ezernyi szavazót szerzett az akkori kormánypártoktól, de a végső számok ennek akár a háromszorosát is jelenthetik – kiindulva abból, mennyivel kevesebb szavazatot kapott a Fidesz 2026-ban, mint 2022-ben.

A Tisza – némileg váratlanul – az egyéni választókerületek döntő többségét (kilencvenhat) is meg tudta nyerni, a Fidesz számos vezető politikusa szenvedett vereséget választókerületében. Mindössze tíz olyan körzet volt, ahol a kormánypártok győzni tudtak, és csupán egyetlen helyen – Szabolcs-Szatmár-Bereg 4. számú OEVK (Vásárosnamény) – tudott a jelölt (Tilki Attila) 50 százalék feletti eredményt elérni. A korábban fellegvárnak számító Bács-Kiskun megyében egyetlen mandá-

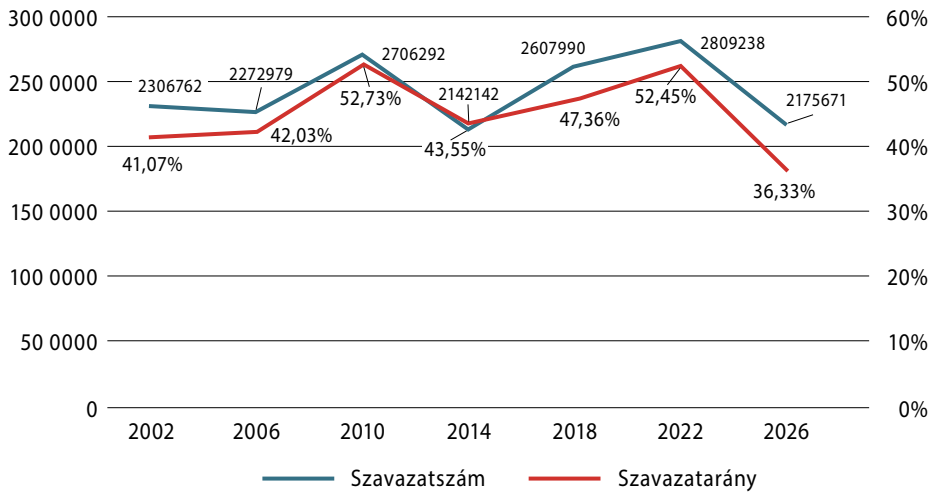
19 NVI 2022; 2026. A szavazatszámok a listás szavazatszámokat tükrözik.

tumot sem szereztek, miközben a három debreceni választókerület közül kettőben is 20 százalékpontnál nagyobb különbséggel győztek a Tisza jelöltjei.

Ha azonban megnézzük, hogy a belföldi szavazatarányok hogyan alakultak 2022-ben és 2026-ban, azt látjuk, hogy már korántsem ilyen meglepő a Tisza tarolása. Míg 2022-ben a különbség bő 16 százalékpontnyi volt a Fidesz javára (52,45 százalék – 36,15 százalék), amivel 87 egyéni választókerületet nyertek meg, addig ez 2026-ban több mint 20 százalékpont (55,76 százalék – 36,33 százalék) volt a Tisza javára. Magyar Péter pártja így tudott kilencvenhat egyéni választókerületet nyerni.

A kisebb pártok közül egyedül a Mi Hazánk tudott a parlamentbe kerülni. Noha szavazatarányát nem tudta növelni, szavazatszámát igen, így a magas részvétel ellenére is megugrotta a parlamenti küszöböt. A Demokratikus Koalíció végül az állami támogatás határát jelentő 1 százalékos listás szavazatarányt el tudta érni, a Magyar Kétfarkú Kutya Pártnak azonban ez sem sikerült.

7. ábra: A Fidesz belföldi szavazatszámának és -arányának alakulása az országgyűlési választásokon 2002 után[20]

Forrás: NVI 2002; 2006; 2010; 2014; 2018; 2022; 2026

20 NVI 2002; 2006; 2010; 2014; 2018; 2022; 2026.

Noha mandátumai mintegy 60 százalékát a Fidesz–KDNP elvesztette, mindez elsősorban a választási rendszernek és az első két lista közötti nagy különbségnek köszönhető. Míg ugyanis korábban a párt a legtöbb egyéni választókerületben győzni tudott, most a Tisza jelöltjei tudtak tarolni ezekben a körzetekben. Így a választási rendszer – a korábbi évekhez hasonlóan – rendkívül nagy mértékben jutalmazta a győztes pártot. Emellett nem elhanyagolható tényező a kiugróan magas részvétel sem, ami egyértelműen a Tisza Pártnak kedvezett. A Fidesz ugyanis egyáltalán nem kapott kevesebb belföldi szavazatot (7. ábra), mint 2014-ben, amikor kétharmados győzelmet aratott. Beszédes azonban, hogy a 2002-es és 2006-os választási vereségkor is több szavazatot szerzett – alacsonyabb részvétel mellett. Jól látható, hogy nettó több mint 600 ezer szavazó pártolt el tőle 2022 óta. Mint az a közvélemény-kutatási adatokból is kitűnik, ezek jelentős része már 2022 és 2023 folyamán – tehát jóval Magyar Péter színre lépése előtt – kiábrándult az akkor kormánypártokból.

A választások következményei

A magyar pártrendszer a rendszerváltást követően fokozatos koncentrálódást mutatott (3. és 4. táblázat). 2002-ig egyre inkább csökkent mind a parlamentbe jutó listák száma, mind pedig az országgyűlési képviselőcsoportok száma. A parlamenti pártok effektív száma[21] a kezdeti 3,77-ről 2002-re 2,5-re esett vissza. 2006-ban a Fidesz–MDF szétválása és a KDNP mint frakció megjelenése kicsit árnyalta ezt a képet, ennek tudható be az adatok enyhe emelkedése 2002-höz képest.

21 A mutató a parlamenti pártok számát azok mandátumarányával súlyozza. Laakso–Taagepera 1979.

3. táblázat: A parlamenti pártokra vonatkozó legfontosabb mutatók

Választás	Küszöböt átlépő listák száma	Parlamenti frakciók száma a ciklus elején	Parlamenti pártok effektív száma
1990	6	6	3,77
1994	6	6	2,90
1998	5	6	3,45
2002	3	4	2,50
2006	4	5	2,61
2010	4	5	2,54
2014	4	5	2,57
2018	5	7	2,67
2022	3	9	2,73
2026	3	4	1,81

A választásokon közösen induló, ám később külön frakcióba ülő pártokat külön kezeltem.
Forrás: SA választási eredmények alapján saját kalkuláció

A 2010-es voksolás a pártrendszer struktúrájában új helyzetet teremtett, azonban a 3. táblázat adatai – csalóka módon – nem erre engednek következtetni. Ugyanúgy négy lista lépte át a küszöböt, ugyanúgy öt képviselőcsoport alakult, s a parlamenti pártok effektív száma is nagyságrendileg hasonló maradt. A választást követően azonban – elsősorban a Fidesztől balra lévő térfél pluralizálódása miatt – a frakciók száma és az effektív pártszám is növekedésnek indult. Ezt a trendet is megfordította azonban a 2026-os voksolás, amelyet követően a mutató példátlanul alacsony, 1,81-es értéket vett fel, s a 2002-es választáshoz hasonlóan három lista lépte át a küszöböt, s összesen négy képviselőcsoport alakult.

A pártrendszer változásáról a fenti adatok mellett azonban más statisztikák is beszédesek (4. táblázat). Ha megnézzük a győztes lista, illetve az első két helyen végző lista összesített szavazatarányát, némileg más képet kapunk. A választáson legtöbb szavazatot kapó lista szavazataránya 2010-ig szinte folyamatosan növekedett, s 2010 után is mindig magasabb volt, mint 2010 előtt bármikor. Az első két lista összesített szavazatarányának 2010-ben kezdődő csökkenése viszont egy másik fontos tényezőt emel ki: a győztes párt – jelen esetben a Fidesz – domináns pozícióba kerülését. A 2022-es választás – az ellenzéki össze-

fogásnak köszönhetően – jelentősen növelte a második helyezett lista szavazatarányát. Ez azonban csalóka, hiszen utána hat frakció alakult a lista résztvevőiből.

4. táblázat. A győztes, illetve az első két helyen végző lista, valamint a küszöb feletti listák szavazataránya

Választás	Első helyezett lista szavazataránya (%)	Első két lista összesített szavazataránya (%)	Küszöb feletti listák szavazataránya (%)
1990	24,73	46,12	84,16
1994	33,00	52,73	87,35
1998	32,92	62,41	88,60
2002	42,05	83,12	88,70
2006	43,21	85,24	96,78
2010	52,73	72,03	96,17
2014	44,87	70,44	96,00
2018	49,27	68,34	92,68
2022	54,13	88,56	94,44
2026	53,18	91,79	97,42

Forrás: a választási eredmények alapján saját kalkuláció

2026-ra – némileg az ellenzéki pártok stratégiájának (az ideológiailag heterogén koalíciók következtében az ideológiai profil szinte teljes eltűnésének, a pártkötődések fellazulásának, az ellenzéki szavazói identitás kialakításának[22]) köszönhetően – teljesen új helyzet rajzolódott ki. Az első két párt szavazataránya történelmi csúcsra, 90 százalék feletti értékre nőtt.

Emellett azt is érdemes megfigyelni, hogyan változott a küszöb felett végzett listák szavazataránya. 1990 és 2006 között folyamatosan csökkent az „elveszett" szavazatok aránya. Ez 2010-et követően – az ellenzéki térfél pluralizálódásának köszönhetően – növekedésnek indult, ami tovább segítette a Fidesz domináns pozícióban maradását. 2018-ban mind a Momentum, mind a Kétfarkú Kutya Párt szignifikáns támogatottságot tudott felmutatni, de nem érték el a parlamentbe jutáshoz szükséges szavazatarányt. A 2022-es választás – és az összefogás – e téren is igyekezett megfordítani a trendet, noha az MKKP ekkor még képes volt 3 százalék feletti eredményre. 2026-ban azonban a Tisza

22 Mikola–Santos 2026.

– a Mi Hazánk szimpatizánsait leszámítva – szinte valamennyi ellenzéki szavazó voksát be tudta gyűjteni, ami oda vezetett, hogy az elveszett szavazatok aránya is példátlanul alacsony lett.

Összefoglalás

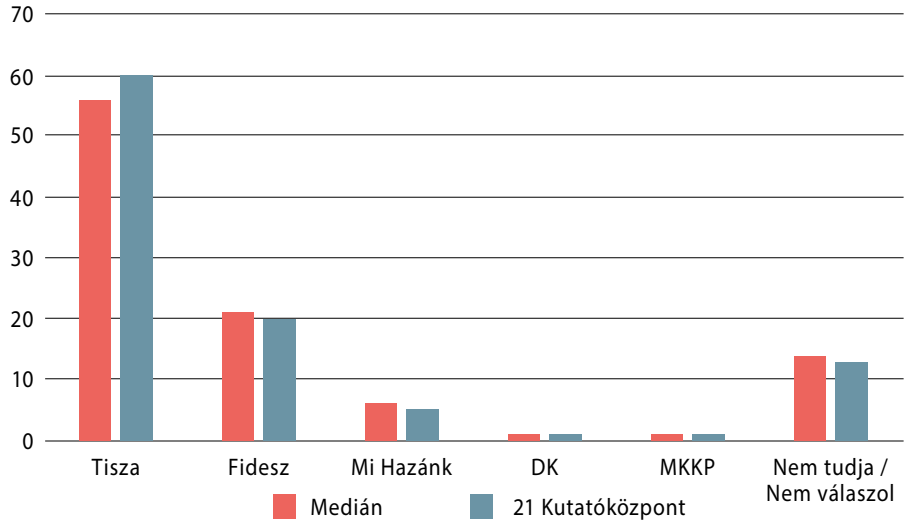
A 2026-os parlamenti választás a pártrendszert alapjaiban rendezte át. A Fidesz 2006 óta először elvesztett egy voksolást, ráadásul igen számottevő különbséggel. Ennek következtében megszűnt domináns pozíciója a magyar pártrendszerben. Hogy a kétharmados győzelmet és soha nem látott szavazatmennyiséget a Tisza képes lesz-e megőrizni – ezáltal domináns párttá válni –, még a jövő kérdése, de a magyar politikai hagyományoktól nem lenne idegen.[23] Az azonban egészen bizonyos, hogy az 1990-es években kialakuló bal-jobb megosztottság eltűnt: a parlamentbe három, magát jobboldaliként definiáló párt jutott be.

A helyzet abban is új, hogy az első két helyen végző lista soha nem kapott még ennyi szavazatot, az elveszett voksok aránya is minden korábbinál alacsonyabb volt, így a pártrendszer koncentráltsága is meghaladta az addigi mutatókat. Ez szembement azzal a 2010 utáni trenddel, amelyik – különösen a baloldali és liberális pártok terén – fokozatos pluralizálódást mutatott.

A közvélemény-kutatási adatok arra is következtetni engednek, hogy az erőviszonyok nem feltétlen a választási kampányban, hanem már 2024 második felében kialakultak. A Fidesz 2022-es bázisából jelentős szavazót veszített 2022 és 2023 fordulójára, míg a Tisza gyakorlatilag átvette a vezetést 2024 végére. A tizenhat évig kormányzó pártok nem voltak képesek a törzsszavazóikon kívül különösebben komoly mozgósításra, így belföldi szavazatszámuk – és a magas részvétel miatt különösen szavazatarányuk – messze elmaradt saját várakozásaiktól. A választás utáni mérések (8. ábra) pedig arra is rámutatnak, hogy a Fidesz bázisa ingataggá vált. A győzteshez húzás szinte valamennyi választás utáni szituáció jellemzője, de itt a Fidesz nagyjából szavazói egyharmadát veszítette el bő egy hónap leforgása alatt. Hogy ebből hosszú távon ki tud-e lábalni Orbán Viktor pártja, a jövő kérdése.

23 Csizmadia 2017.

8. ábra: A pártok támogatottsága a teljes népességen belül a választások utáni első mérésekben, a Medián és a 21 Kutatóközpont adatai szerint

Forrás: A Medián és a 21 Kutatóközpont adatai (Vox Populi) alapján saját szerkesztés

Abban is új helyzet állt elő, hogy a kormánypárt nem kétoldali ellenzékkel néz szembe. Noha a Mi Hazánk eleddig elutasította az együttműködést a Fidesszel, a pártrendszeren belüli pozíciója egyértelműen közelebb áll az egykori kormánypárthoz, mint a Tisza Párthoz. Ráadásul a radikális jobboldal mindig akkor tudott komoly mértékben előretörni, amikor nem a Fidesz volt kormányon (1998, 2010). A két nagy pártból való kiábrándulás egyik haszonélvezője éppen ezért Toroczkai László tömörülése lehet. A jövő másik nagy kérdése pedig az, hogy feltűnik-e új baloldali vagy liberális párt, esetleg a Tisza szakadásával létrejön-e bármilyen hasonló politikai erő. Az sem elképzelhetetlen, hogy létrejön egy, a 2000-es évekre kialakult kétblokkrendszerhez[24] hasonló konstrukció. Hogy vajon a pártrendszer átalakulásának lehetünk tanúi, vagy csupán a domináns pozícióban lévő párt kiléte változott meg, azt a jövő fogja eldönteni, s ebben a választási rendszer megváltoztatásának – vagy a logika megtartásának – komoly szerep juthat.

24 Soós 2012.

Irodalom

21 Kutatóközpont 2025: Honnan erősödik a Tisza, hova tűnnek a Fidesz szavazói? *21kutatokozpont.hu.* https://21kutatokozpont.hu/szavazatvandorlas.html (letöltve: 2026. 07. 01.)

ATV 2026: Magyar Péter: „Én konzervatív vagyok, jobboldali családból származom". *youtube.com, 2026*. 04. 13. https://www.youtube.com/watch?v=x4c6KtDyutY (letöltve: 2026. 07. 01.)

Cseke, Balázs 2024: A neve és programja miatt választotta Magyar Péter az egri Tisza Pártot. *telex.hu,* 2024. 04. 10. https://telex.hu/belfold/2024/04/10/magyar-peter-talpra-magyarok-Tisza-part (letöltve: 2026. 07. 01.)

Csizmadia, Ervin 2009: A magyar pártfejlődés történelmi perspektívában: új hipotézisek. *Politikatudományi Szemle,* 18. évfolyam, 4, 7–33.

Csizmadia, Ervin 2017: *A magyar politikai fejlődés logikája. Összehasonlítható-e a jelen a múlttal, s ha igen, hogyan?* Budapest, Gondolat.

Enyedi, Zsolt 1998: Pártrendszer és politikai konszolidáció. *Politikatudományi Szemle,* 7. évfolyam, 3, 5–32.

Gazsó, Ferenc – Stumpf, István 1995: Pártok és szavazóbázisok két választás után. *Társadalmi Szemle,* 6, 3–17.

Hirado.hu 2024: Talpra Magyarok Közössége néven indít mozgalmat Magyar Péter. *hirado.hu,* 2024. 03. 15. https://hirado.hu/belfold/cikk/2024/03/15/talpra-magyarok-kozossege-neven-indit-mozgalmat-magyar-peter/ (letöltve: 2026. 07. 01.)

Horváth, Attila 2021: *A verseny változatai. A visegrádi országok pártrendszerei 1990-2020*. Budapest, Gondolat.

Horváth, Attila – Soós, Gábor 2015: Pártok és pártrendszer. In Körösényi, András (szerk.) *A magyar politikai rendszer – negyedszázad után*. Budapest, Osiris – MTA PTI, 249–278.

Laakso, Markku – Taagepera, Rein 1979: "Effective" Number of Parties: A Measure with Application to West Europe. *Comparative Political Studies,* 12. évfolyam, 1, 3–27. https://doi.org/10.1177/001041407901200101

Mikola, Bálint – G. Santos, Felipe 2026: Opposition Electoral Strategies against Democratic Backsliding: The United for Hungary Coalition and Its 2022 Primaries. *Democratization,* 33. évfolyam, 4, 902–926. https://doi.org/10.1080/13510347.2025.2522194.

Molnár, Csaba 2024. *A súlytalanság súlya. Az ellenzék törvényalkotásra gyakorolt hatása a radikális jobboldal példáján keresztül*. Budapest, Gondolat.

Nemzeti Választási Iroda 2002: Listás szavazatok összesítése. *Belügyminisztérium Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal, static.valasztas.hu.* https://static.valasztas.hu/parval2002/so02/ered_ind.htm (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2006: Listás szavazatok összesítése. *Belügyminisztérium Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal, static.valasztas.hu.* https://static.valasztas.hu/parval2006/hu/09/9_0.html (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2010: Listás szavazatok összesítése. *Belügyminisztérium Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal, static.valasztas.hu.* https://static.valasztas.hu/dyn/pv10/outroot/vdin1/hu/l120.htm (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2014: Listás szavazatok összesítése. *Belügyminisztérium Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal, static.valasztas.hu.* https://static.valasztas.hu/dyn/pv14/szavossz/hu/orszlist.html (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2018: Listás szavazatok összesítése. *valasztas.hu.* https://www.valasztas.hu/orszagos-listak-eredmenye?p_p_id=ogykiemelteredmenyek_WAR_nvinvrportlet&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2019: Listákra leadott érvényes szavazatok országosan. *valasztas.hu* https://www.valasztas.hu/osszesitett-eredmenyek_ep2019?p_p_id=epkiemelteredmenyek_WAR_nvinvrportlet&p_p_lifecy (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2022: Országos listák. *vtr.valasztas.hu.* https://vtr.valasztas.hu/ogy2022/orszagos-listak?tab=parties (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2024a: Listákra leadott érvényes szavazatok országosan. *vtr.valasztas.hu.* https://vtr.valasztas.hu/ep2024 (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2024b: Az önkormányzati választások eredményei. *vtr.valasztas.hu.* https://vtr.valasztas.hu/onk2024 (letöltve: 2026. 07. 01.)

Nemzeti Választási Iroda 2026: Országos listák. *vtr.valasztas.hu.* https://vtr.valasztas.hu/ogy2026 (letöltve: 2026. 07. 01.)

Rovny, Jan – Polk, Jonathan – Bakker, Ryan – Hooghe, Liesbet – Jolly, Seth – Marks, Gary –Steenbergen, Marco – Vachudova, Milada Anna 2025: The 2024 Chapel Hill Expert Survey on political party positioning in Europe: Twenty-five years of party positional data. *Electoral Studies,* 97, október. https://doi.org/10.1016/j.electstud.2025.102981

Sartori, Giovanni 1976: *Parties and Party Systems: A Framework for Analysis.* Cambrdige, Cambridge University Press.

Soós, Gábor 2012: Kétblokkrendszer Magyarországon. In Boda, Zsolt – Körösényi, András (szerk.) *Van irány? Trendek a magyar politikában*, Budapest, MTA TK PTI – Új Mandátum, 14–40.

Szabó, Andrea 2022: A centrális erőtér újragombolása. A magyar választó magatartásának alakulása 2010-2022. In Böcskei, Balázs – Szabó, Andrea (szerk.) *Az állandóság változása. Parlamenti választás 2022*. Budapest, Gondolat, 17–37.

Tóka, Gábor 2018: A centrális erőtér bomlása. In Böcskei, Balázs – Szabó, Andrea (szerk.) Várakozások és valóságok. *Parlamenti választás 2018*. Budapest, Napvilág – MTA TK PTI, 78–101.

Tóth, Csaba 2001: A magyar pártrendszer fejlődésének fő iránya. *Politikatudományi Szemle,* 10. évfolyam, 3, 81–104.

Tóth, Csaba – Török, Gábor 2015: *Négy választás Magyarországon*. Budapest, Osiris.

Vox Populi n.d.: Választási közvélemény-kutatások Magyarországon https://drive.google.com/drive/folders/1IVTl_cXGcOfDf8vt03MrwDsNa41Xb8a0 (letöltve: 2026. 07. 01.)